

Forslag til kommuneplantillæg nr. 37

Træskohage Fyr ved Vejle Fjord. Foto af Mogens Dam

Indholdsfortegnelse

Baggrund	3
11.1 Kulturmiljøer	5
Miljøscreening	10
Klagevejledning til miljøscreening	11
Offentliggørelse	12
Retsvirkninger	13
Vedtagelse	14

Baggrund

Forslag til kommuneplantillæg nr. 37 er udarbejdet på baggrund af Hedensted Kommunes tillæg til Planstrategi 2019. Den 24. juni 2020 besluttede Hedensted Byråd at revidere kommuneplanen for et yderligere tema; kulturmiljøer.

Kommuneplantillægget har til formål at revidere udpegningerne og redegørelsen for kulturmiljøer i Hedensted Kommune.

På baggrund af arbejdet med Kommuneplan 2017-2029 justeres følgende udpegninger under retningslinjen Værdifuldt kulturmiljø:

- 10 kulturmiljøer bliver lagt sammen til 5 kulturmiljøer
- 4 kulturmiljøer indgår som nye
- 16 kulturmiljøer udgår
- 13 kulturmiljøer får ændret afgrænsning

Ud over disse ændringer vil der blive foretaget mindre justeringer af afgrænsningerne.

Justeringen vil medføre, at antallet af udpegede kulturmiljøer i Hedensted Kommune ændres fra 61 til 40 kulturmiljøer.

Da Kirkeomgivelser fremgår under både under Værdifuldt kulturmiljø og Kulturhistoriske bevaringsværdier kommuneplanen, vil der blive foretaget en tilretning så Kirkeomgivelser fortsat kun vil findes under kulturhistoriske bevaringsværdier, hvor de hører til.

Forslaget er udarbejdet i overensstemmelse med planlovens § 23b.

Natura 2000-områder og beskyttede arter på habitatdirektivets bilag IV

Natura 2000-områder er en samlende betegnelse for EU-fuglebeskyttelsesområderne og EU-habitatområderne. Natura 2000-områderne danner tilsammen et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. Levevilkårene for arterne på habitatdirektivets bilag IV og på fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I skal forbedres, og deres levesteder skal beskyttes både i og uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Kommunen må derfor ikke vedtage planer eller træffe afgørelser, der kan have en negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget for eller integriteten af Natura 2000-områder eller levesteder, yngle- og rasteområder for dyre- og plantearter på EU's habitatdirektivs bilag IV. Alle planer og projekter skal derfor vurderes i forhold til, om de kan medføre en negativ påvirkning af Natura 2000-områder eller de beskyttede arter på bilag IV.

Kulturmiljøet Hjarnø ligger i Natura 2000-området Horsens Fjord, havet øst for og Endelave. Barritskov, Rand enestegård, Rosenvold, Fakkegrav, Vejlefjordcentret og Træskohage Fyr ligger i Natura 2000-området Skove langs nordsiden af Vejle Fjord. Hedensted Kommune vurderer, at udpegningen af kulturmiljøer understøtter Natura 2000 områders udpegningsgrundlag og Natura 2000-planernes målsætning.

Det forudsættes, at gældende beskyttelsesniveau for beskyttede fortidsminder, diger, §3 beskyttet natur mv. respekteres i den efterfølgende planlægning. Det vurderes at revisionen af kulturmiljøerne ikke vil påvirke fauna, flora og biologisk mangfoldighed samt søer.

11.1 Kulturmiljøer

Et kulturmiljø er et geografisk afgrænset område, som ved sin fremtræden afspejler væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling.

Formålet med udpegningen af kulturmiljøer i Hedensted Kommune er:

- At de kulturhistoriske særpræg, helheder og sammenhænge bevares.
- At en øget bevidsthed om forfædres liv og levemåder vil styrke borgernes interesse for kommunen og gøre kommunen mere tiltrækkende at besøge og bosætte sig i.
- At borgere og turister har mulighed for at opleve kulturmiljøerne og få fortalt de mange interessante historier, der knytter sig til dem.

Kulturmiljøer vurderes bl.a. i forbindelse med byggeansøgning eller landzoneansøgning, samt i skovrejsnings- og naturgenopretningsprojekter.

Hvis du vil vide om kulturmiljøerne i Hedensted Kommune, så søg på kortet eller læs mere om de enkelte kulturmiljøer i infoboksen til højre og generelt om kulturmiljøerne i nedenstående redegørelse.

Du kan også finde en samlet oversigt med kommunens kulturmiljøer [her](#).

Retningslinje

11.1.1 Nybyggeri, udvidelse eller ændring af eksisterende bygninger, tekniske anlæg og større terrænændringer inden for et kulturmiljø kan kun ske under hensyntagen til, at enkelte elementer eller sammenhænge mellem de kulturhistoriske elementer ikke herved forringes eller går tabt.

Redegørelse

En række af kommunens værdifulde kulturmiljøer og kulturspor fortjener en særlig beskyttelse. Der er lagt vægt på bevaringsværdige kulturmiljøer med egnskaraktéristiske eller særlige kulturhistoriske træk samt koncentrationer af kulturspor, som i sammenhæng beskriver en historisk periode eller forløb. Endvidere er der ved udpegningen af kulturmiljøer lagt vægt på at kunne aflæse samspillet mellem landskab, bebyggelse og menneskers udnyttelse heraf.

Dele af kulturmiljøerne eller kulturhistoriske enkeltelementer er allerede omfattet af fredning, eller er beskyttet gennem anden lovgivning – Naturbeskyttelsesloven, Bygningsfredningsloven, Museumsloven med videre. Det gælder blandt andet sten- og jorddiger, fredede fortidsminder samt fredede bygninger.

Beskyttelsen er her begrænset til det enkelte dige, fortidsminde eller den enkelte bygning. Den større landskabelige sammenhæng, et enestående gaderum eller sammenhængen mellem flere spredt beliggende fortidsminder varetages således ikke gennem henholdsvis bygningsfredningen eller fortidsmindefredningen. Det er ønsket om at beskytte sådanne sammenhænge, der ligger bag udpegningen af kulturmiljøer.

Hedensted Kommune er en landkommune, hvor bebyggelsesstrukturen er forholdsvis tæt med mange stations- og landsbyer og få større byer, som alle er relativt nye. Udviklingstendenserne

i kommunen har sat sine spor i omgivelserne i form af enkeltelementer og hele miljøer - disse karakteriseres som kulturmiljøer.

De kulturhistoriske temaer er gennemgående hovedtræk, som har spillet en væsentlig rolle for egnens udvikling. Temaerne er karakteristiske for flere af de screenede kulturmiljøer, der i kraft af deres fysiske fremtræden afspejler bærende fortællinger i kommunen.

KYST OG VIG

Hedensted Kommune er en kystegn, hvor adgangen til hav, fjord og vig har haft stor betydning for bosætning og erhverv, herunder fiskeri, færgefart og handel, samt for udviklingen af feriekulturen fra omkring 1900.

Langs kysten findes Vejlefjord Sanatorium, Danmarks første behandlingssted for brystsyge, der i 1895 beskrives som et område af "smilende og af enestående skønhed" af læge Christian Saugman. Kysten og vigen er et yndet udflugtsmål for både turister og lokale som fx ved Sandbjerg Vig, hvor Bugten med små badehuse og to feriekolonier fortæller om dengang almindelige danskere tog kysten til sig.

Færgefarten og udskibning af korn har været et centralt element i kommunen, hvor Snaptun grundlægges som ladeplads for landbrugsprodukter fra Hjarnø og Endelave, fra Fakkegrav udskibede Vejle købmænd korn m.m. og Juelsminde havde færgefart til Bogense og Kalundborg. I dag er kulturmiljøerne omkring kysten nogle af kommunens yndede turistmål.

LAND- OG SKOVBRUG

Herregårdene har præget kommunens udvikling, hvor sammenhængen mellem herregårdene, landsbyerne og landskabet er tydelig. Særligt for egnen er det tydelige, sociale spring, der ses i forholdet mellem herregårde, bøndergårde og de bevarede beskedne arbejder- og skovhuse med meget lidt og ringe jord.

Strukturen ved Åstrup Kær, Klejs Skov, Stouby Skovvej og gadehusene i Nørby med små stråttækte bindingsværkshuse er enestående eksempler på den fattige kulturhistorie, som står i stor kontrast til de store gårde og herregårde.

Herregårdenes indflydelse er særligt tydelig ved Palsgaard, hvor kulturmiljøet omfatter hovedgård, avlsbygninger, landskab, arbejderboliger og landsby samt en moderne industrihistorie i et samlet kulturmiljø af høj lokal og national værdi.

Palsgaards fine arkitektoniske kvaliteter har også sat sine spor i Juelsmindes Svanedamskvarter. Gennemgående for mange af egnens gårdbebyggelser er en egnsspecifik byggeskik, hvor bindingsværk og særligt kampestensbygninger er karakteristisk for Hedensted Kommune. Eksempler på den særlige byggeskik med kampesten findes blandt andet på Hjarnø, Tønballegård, Snaptun og i landsbyen Åstrup.

JERNBANE OG INDUSTRI

I kommunen er der flere eksempler på vand og vindmøller, der vidner om den tidlige industri. Møllerne vidner ligeledes om industrialiseringens indtog, hvor blandt andet Skævlund Mølle og Klaks Mølle efter en brand genopføres som turbinedrevne vandmøller.

Jernbanens anlæggelse har sat et tydeligt præg på hele kommunen. Stationsbyerne har udviklet sig omkring Horsens-Juelsmindebanen (nedlagt i 1957), der blev anvendt af mange badegæster om sommeren fra Horsens og opland, samt Horsens-Tørringbanen, der undergik

flere omdannelser og senere tog navneforandring til Horsens Vestbaner (endeligt nedlagt i 1962).

Stationsbyerne er tidstypiske med karakteristiske byhuse og funktionsbygninger, som fortsat er tydeligt aflæselige i særligt stationsbyerne Uldum, Rask Mølle og Bråskov.

INSTITUTIONELLE MILJØER

I kommunen findes flere institutionelle miljøer, som på hver deres måde fortæller om hvordan myndigheder og lægfolk har påvirket, håndteret og reguleret samfundslivet. I Bjerre har herredsretten og arresten spillet en væsentlig rolle i reguleringen af samfundslivet, og arresthusfangerne har kunnet sidde i sin celle og drømme sig over på Bjerre Kro.

Bråskovgård blev oprettet som opdragelsesanstalt i 1907 af P.A. Alberti med henblik på at "afkriminalisere" de unge og på den gamle hovedgård Møgelkær oprettede staten fra 1939 en ungdomslejr, i 1945 husede Møgelkær befriede norske og danske fanger, der kom fra Tyskland med Folke Bernadottes hvide busser hvorefter gården overdrages til fængselsvæsenet.

I dag er Møgelkær uddannelsescenter for fængselsbetjente i Vestdanmark. Også i forhold til det religiøse liv har kommunen været med til at præge den nationale historie gennem Danmarks første vækkelsesbevægelse 'De Stærke Jyder', der havde sit udspring i flere sogne i kommunen, herunder Korning, og som de første almindelige danskere opnåede at kunne oprette egne skoler.

Læs mere om kulturmiljøerne her:

1. Hjarnø
2. Åstrup
3. Aale
4. Kalhave
5. Ørum og Højvang
6. Hornborg
7. Nørby
8. Klejs Skov
9. Asløkke
10. Klejs Vestermark
11. Pyttenshede
12. Rosenvold Hovedgård og Stouby Skovvej
13. Hovedgårdene Ussinggård og Merringgård

14. Jensgård og Tønballegård
15. Rask hovedgård og husmandskoloni
16. Barritskov Hovedgård
17. Bråskov og Bråskovgård
18. Williamsborg og Daugård
19. Palsgård, Hosby og Håbet
20. Rand enestegård
21. Tvillingegård ved Stouby
22. Hærvejsforløb og Det Store Vandskel
23. Klaks Mølle
24. Hammer Mølle
25. Skævlund Mølle
26. Brå Mølle
27. Svends Mølle og Møgelkilde Andelsmejeri
28. Bjerre Mølle
29. Gravhøje mellem Guldbjerg høj og Gilhøje, Trebjerg
30. Snaptun
31. Bugten og Strandore - bademiljø ved Sandbjerg Vig
32. Vejlefjord sanatorium og Træskohage Fyr
33. Fakkegrav
34. Svanedamskvarteret i Juelsminde
35. Rask Mølle stationsby
36. Uldum
37. Stenderup
38. Møgelkær

39. Korning

40. Bjerre

Miljøscreening

Samlet konklusion af screening

Kommuneplantillægget foregår på et overordnet niveau. Ændringen af planlægningen vurderes derfor ikke at medføre en negativ miljøpåvirkning af følgende forhold: Befolkningens levevilkår, Materielle goder, Klimatiske faktorer, Jordbund, Vand, Luft og Natur. Det vurderes generelt, at revisionen af kulturmiljøer kan have en positiv påvirkning af Landskab og Kulturarv.

Hedensted Kommune har foretaget en screening af planforslaget og har afgjort, at det ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet. Afgørelsen om ikke at udarbejde en miljøvurdering er truffet på baggrund af lovens § 8, stk. 2, idet der planlægges for et projekt, som ikke er omfattet af bekendtgørelsens bilag 1 eller 2.

Afgørelsen skal i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM) offentliggøres med begrundelse og klagevejledning, hvilket sker samtidig med, at planforslaget fremlægges i offentlig høring.

Forudgående høring

Inden afgørelse om miljøvurdering træffes, skal kommunen høre andre berørte myndigheder om, hvorvidt de mener, at der er anledning til at gennemføre en miljøvurdering af planforslaget. Ved berørt myndighed forstås en myndighed, som på grund af dens specifikke miljøansvar skal godkende eller give samtykke, tilladelse, godkendelse eller dispensation, for at planen eller programmet kan realiseres.

Andre berørte myndigheder har i perioden fra den 27. november til den 11. december 2020 haft mulighed for at kommentere kommunens forventede afgørelse om ikke at gennemføre en miljøvurdering af planforslaget, og der er ikke indkommet bemærkninger, som giver anledning til at miljøvurdere planforslaget.

Miljøscreeningsskema

Miljøscreeningsskema findes [her](#).

Klagevejledning til miljøscreening

Der kan klages over kommunens afgørelse om ikke at udarbejde miljøvurdering.

Efter § 48 stk. 1 i [bekendtgørelse om lov nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter \(VVM\)](#), kan der klages efter de regler, som planen eller programmet udarbejdes efter.

Afgørelser om miljøvurdering i forbindelse med kommuneplantillæg kan således forelægges Planklagenævnet jf. planlovens § 58 stk. 1, som ændret ved [lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet](#).

Hvis du vil klage

Planklagenævnet

Hvis du vil klage over kommunens afgørelse om ikke at udarbejde miljøvurdering, skal du indgive klagen via Planklagenævnets Klageportal, som du finder et link til på [www.borger.dk](#) og [www.virk.dk](#).

Klagen sendes via Klageportalen til Hedensted Kommune.

På hjemmesiden Nævnenes Hus, [www.naevneneshus.dk](#), er der en vejledning til, hvordan man klager.

Når du klager, skal du med betalingskort betale et gebyr. Klagen bliver først sendt videre til behandling, når gebyret er betalt.

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen om miljøvurdering offentlig bekendtgøres.

Fritagelse for at bruge Klageportalen

Fritagelse for at bruge Klageportalen skal sendes med en begrundet anmodning til kommunen senest samtidig med klagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen imødekommes.

Offentliggørelse

Inden byrådet vedtager et kommuneplantillæg endeligt, skal forslaget til kommuneplantillæg sendes i offentlig høring, således at borgerne kan sætte sig ind i forslaget og få mulighed for at komme med bemærkninger og ændringsforslag.

Når byrådet har vurderet de indkomne bemærkninger og ændringsforslag, kan kommuneplantillægget vedtages endeligt.

Et forslag kan ikke vedtages endeligt, hvis en myndighed efter Lov om planlægning § 28 har modsat sig dette skriftligt over for byrådet. Forslaget kan først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer.

Offentlig høring

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 37 er i offentlig høring i perioden XX.XXXX.XXX til XX.XXXX.XXXX.

Du har mulighed for at komme med bemærkninger til kommuneplantillæggsforslaget ved at klikke på den røde fane "*Indsend ide, forslag eller kommentar*" øverst på siden.

Hedensted Byråd vil efter høringsperiodens afslutning tage stilling til kommuneplantillægget og de indsendte bemærkninger. Svar på indkomne bemærkninger vil blive sendt efter byrådets endelige vedtagelse af kommuneplantillægget.

Yderligere spørgsmål

Du er velkommen til at kontakte os med eventuelle spørgsmål til indholdet i kommuneplantillægget.

Hedensted Kommune - Plan og Udvikling

Niels Espes Vej 8

8722 Hedensted

planogudvikling@hedensted.dk

Retsvirkninger

Når byrådet har vedtaget kommuneplantillægget endeligt, og bekendtgjort det i henhold til Lov om planlægnings §§ 30-31, er det en del af kommuneplanen. Retsvirkningerne for et tillæg til kommuneplanen indtræder ved Byrådets endelige vedtagelse af planen. Det betyder, at kommunens lokalplankompetence og forpligtelse til at virke for kommuneplanens gennemførelse, træder i kraft samtidig med.

Kommuneplanen er ikke umiddelbart bindende for ejere og brugere af ejendomme. Der er ikke krav om forudgående tilladelse til aktiviteter, der er i strid med kommuneplanen, og der kan heller ikke stilles vilkår med hjemmel i kommuneplanen. Derfor kan der heller ikke dispenseres fra kommuneplanen.

Bestemmelser i planlovens §12, stk. 2 og 3, giver Byrådet mulighed for at udstede forbud mod udstyknings- og byggeønsker samt ønsker om at ændre anvendelse, hvis ønskerne er i strid med bestemmelser i kommuneplanen. Kommuneplanen skal dog først være endeligt vedtaget og offentligt bekendtgjort.

Bestemmelserne i §12, stk. 2 angår kun byzonearealer. Den giver Byrådet mulighed for at modsætte sig udstykning og bebyggelse, som ganske vist ikke er i strid med kommuneplanens rammebestemmelser, men hvis gennemførelse på det pågældende tidspunkt vil være i strid med rækkefølgeangivelserne i kommuneplanen.

Bestemmelsen i §12, stk. 3 angår både byzonearealer og sommerhusområder. Bestemmelsen gør det muligt for Byrådet at forhindre en ny bebyggelse eller ændret anvendelse af bebyggelse eller ubebyggede arealer, der er i strid med kommuneplanens rammedel. Bestemmelsen betyder, at Byrådet ikke behøver at nedlægge forbud efter planlovens §14 og tilvejebringe lokalplan for at få hjemmel til at modsætte sig den kommuneplanstridige bebyggelse eller anvendelse.

Vedtagelse

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 37 er vedtaget af Hedensted Byråd den XX. XXXXX XXXX og offentliggøres efter reglerne herom i Lov om planlægning §§ 24 - 26.

På byrådets vegne

Kasper Glyngø

Borgmester

Steinar Eggen Kristensen

Kommunaldirektør